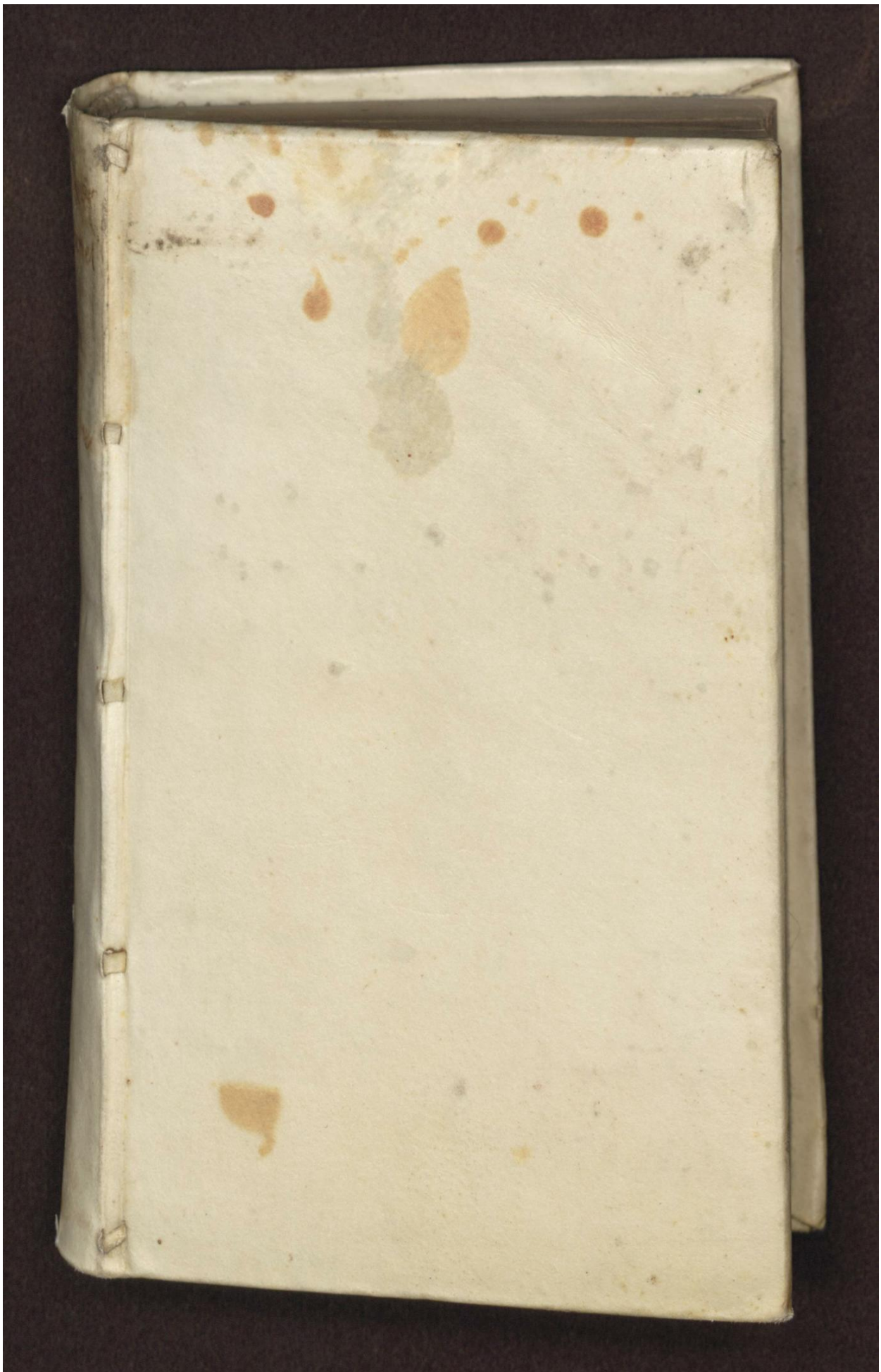

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

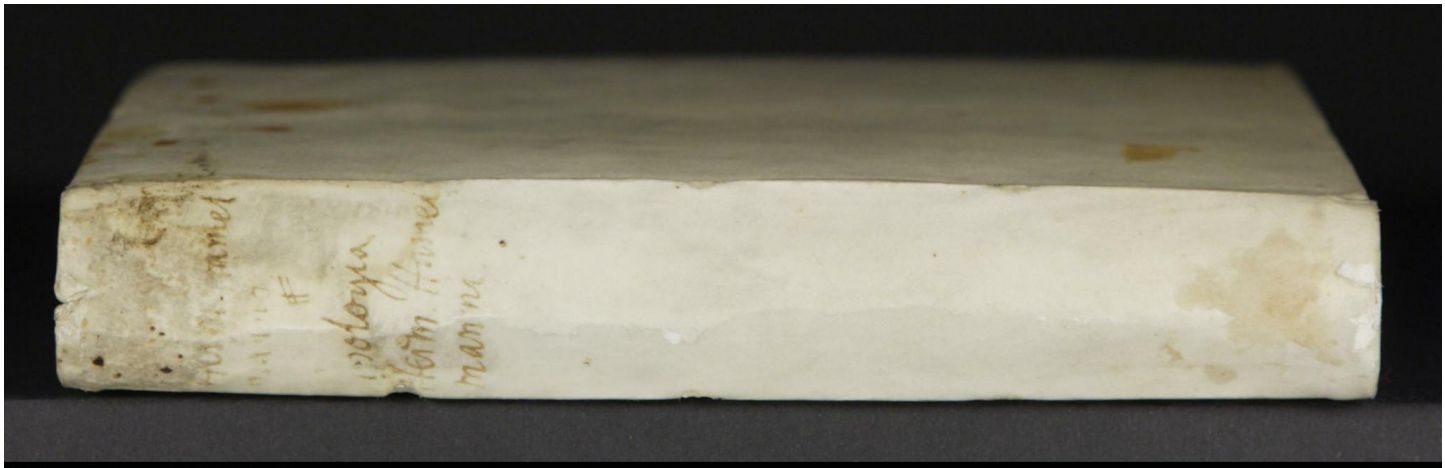

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

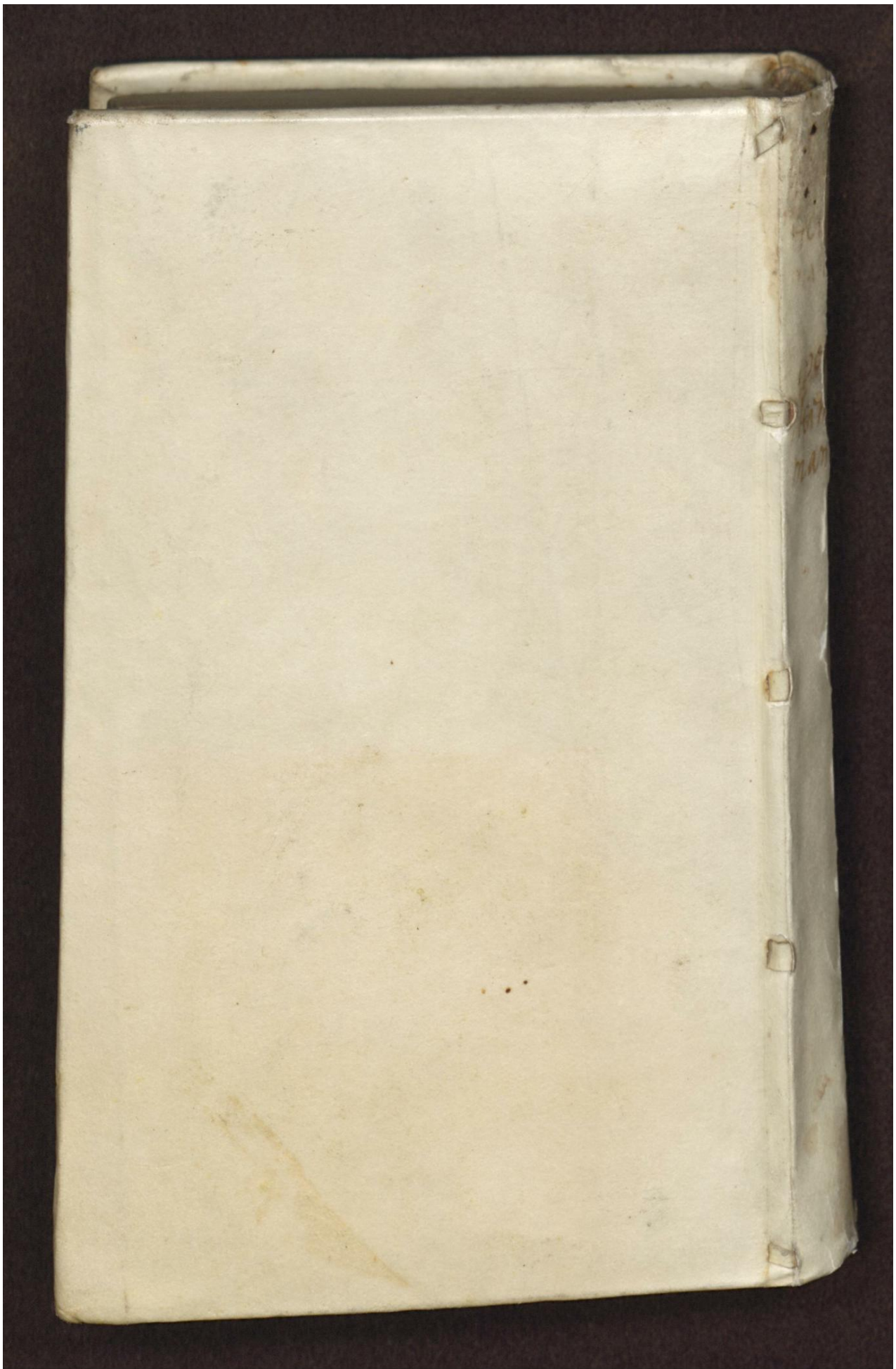

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

APOLOGIA
ALTERA
Hermanni Hamelmanni,
PRO
WESTPHALIS,
CONTRA CALUM-
nias Justi Lipsii.

ANNO
M. D. LXXXXII.

E

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

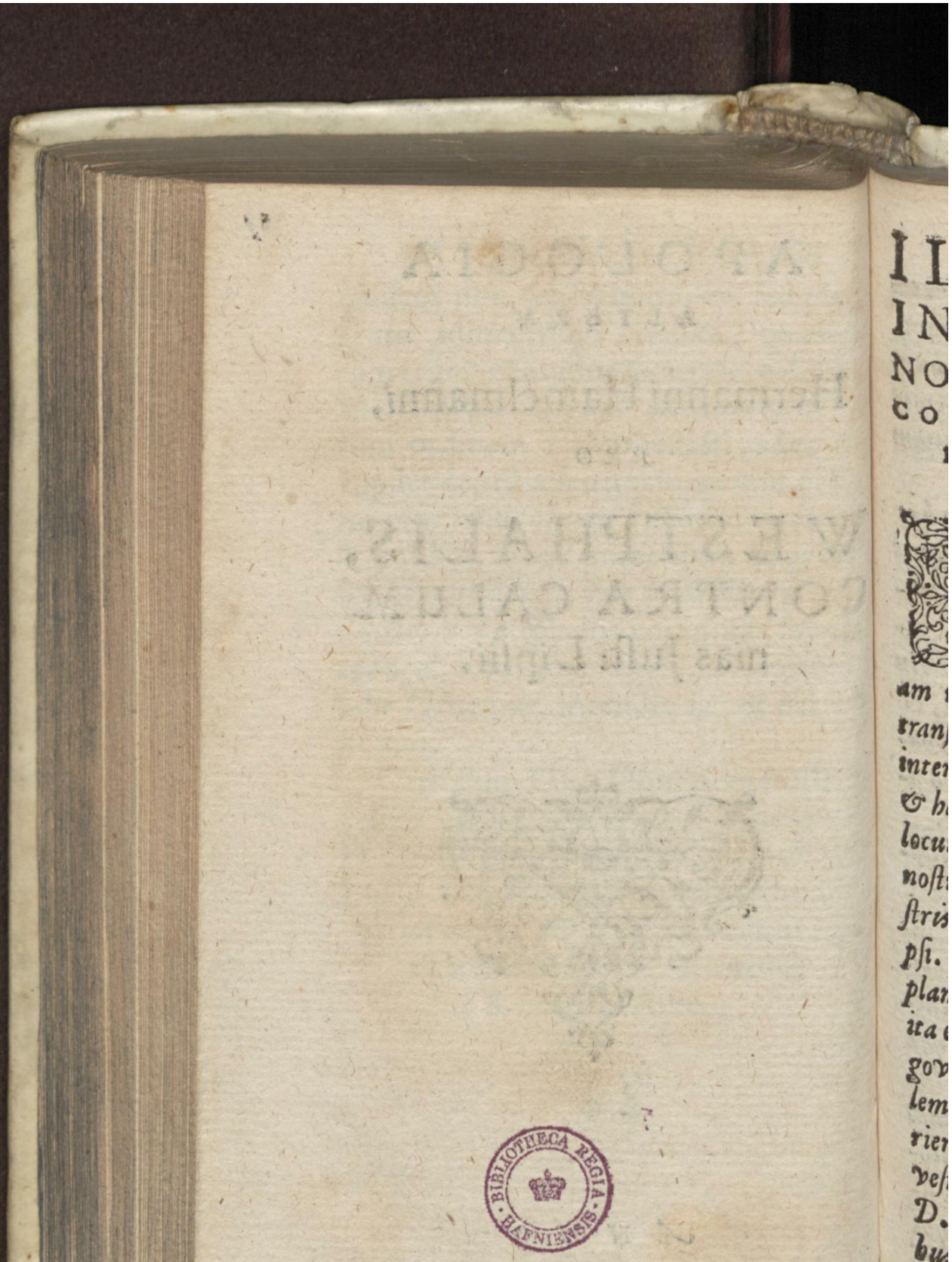

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

ILLVSTRI ET INCLYTO DOMINO, DOMINO SIMONI, COMITI AC NOBILI DOMINO in Lippia, &c. suo Domino clementissimo.

ILLVSTRIS & Inclyte D. Comes, Heros clementissime, ego homo VVestphalus, in media VVestphalia natus, qui etiam majorem ætatis partem in VVestphalia transegi, ad te Principem VVestphaliæ, qui inter eos Heroes, qui in VVestphalia vivunt & hæreditarias sedes habent, præcipuum tenes locum, mitto, quicquid pro communi patria nostra VVestphalia, & pro popularibus nostris, VVestphalis defendendis collegi & scripsi. Ut autem V. Celsit. habet suam sic satis amplam Regionem in ipsa VVestphalia sitam, ita ego in vestræ Ditionis præcipua urbe Lemgovia ad integros annos quatuordecim, fidelem ut mihi persuadeo, pastorem egi, & præterierunt jam anni 37. quando sub gubernatione vestri optimi Parentis, Comitis Generosissimi D. Bernhardi Herois piæ memoriæ cum quibusdam aliis pastoribus piis & doctis, qui jam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

omnes in Domino quiescunt, ad visitationem Ecclesiarum, quæ V. Celss. Ditionibus subsunt, vocarer: in qua etiam functione, quam diu in illa agerem, vestris Ecclesiis bonam operam locavi, cujus rei propriam habeo conscientiam mihi testem.

Ex his & plurimis causis (inter quas hæc una & præcipua est, quod me senem ab ineunti ætate semper clementer susceperis) hanc modestam Apologiam devotè & humiliter V. C. inscribo, & supplex oro, ut à me VVestphalo Princeps VVestphalus clementer eam suscipiat, & patrocinium communis patriæ nostræ VVestphaliæ & VVestphalorum in se transferri, imo sibi obtrudi patiatur & clementer permittat.

Vestrum sane paternum, avitum & illustre Stemma Comitum de Lippia, deinde & vestra materna familia, quæ est Generosissimorum Comitum de VValdeck stirps nobilissima, perstitit, & adhuc per annos Dei beneficio quingentos in Genealogia mascula in ipsa adeo VVestphalia perstat. Quibus addo Inclytorum & Illustrium meorum Principum & Dominorum D. Joannis & Domini Antonii fratrum prosapiam antiquissimam, atq; similiter Comitum Schouvenburgensium (qui

V. Celss.

V. Celſ. arctiſſima affinitate juncti ſunt) Genealogiam nobiliſſimam: nam in his illuſtribus & celebribus Comitum familiis ſolum modo inde à quingentis annis Heroes maſculi in maſcula ſemper linea in VVeſtphalia ſuperſunt.

Accedit etiam alia dedicationis cauſa, quod ſciam Illuſtrem V. Celſ. eruditione, pietate, judicio, humanitate, clementia, juſticia & multis aliis virtutibus excultam eſſe, ideo pro veſtra innata benignitate & benevolentia V. Celſ. hanc qualemcunq; operam patriæ noſtræ & popularibus noſtris impenſam, ſuſcipiet.

Sciat autem Lipſius, qui & Regionem VVeſtphalicam & ipſos VVeſtphalos atrociſſime deformavit per publica ſcripta aliquoties prælo ſubjecta, VVeſtphaliam ut patriam noſtram innumerabiles produxiſſe viros, qui ſcientia, doctrina (loquor de vivis) artibus & eloquentia inſtructiſſimi ſunt: Produxiſſe etiam maximos Principes & lectiſſimos Heroes doctrina & virtute inſtructos, produxiſſe quoq; infinitos Nobiles, innumerabiles equites, aliosq; viros tam prudentia, eruditione & autoritate quam genere præſtantes, imo tales & tam præſtantes proferre quotidie, qui in aliis locis & in multis etiam urbibus Reipub. bene præſunt, aut ordi-

nem patricium aut Senatoriam dignitatem consequuntur. Non est Princeps, non est Comes in VVestphalia, qui ex ipsis VVestphalis, non habeat consultißimos & doctos Jureconsultos, qui etiam non habeat inter Nobiles aulicos, quosdam eruditos, & ut multos alios Heroes præteream, in V. Celſ. aula habetis Nobiles viros Chriſtophorum à Donop & Fredericum VVarpuph, ſicut in hac noſtra aula agunt Bernhardus à Kitzleben, & Henricus Droſtenius, Qui omnes ſunt & genere & doctrina virtuteq; Nobiles.

Nec hoc præterire poſſum, novi quatuor in VVeſtphalia Nobiles, viros pietate, & doctrina inſtructos qui VVittenbergæ, viri Reverendi Martini Lutheri convictores fuerant, ut, Caſparum Schelen, Dithericum ab Aldenbochum, Georgium à Siborch, & Georgium Scellium, viros inter VVeſtphalos Nobiles incomparabiles, qui jam in Domino quieſcunt: Prætereo innumerabiles Nobiles juniores literis & ſcientia linguarum ornatos, ex quibus mihi jam ſeni pauci noti ſunt. Hi verò omnes non levi ignominia à Lipſio afficiuntur.

Habet ſanè noſtra VVeſtphalia etiamnum multos celebres Doctores, multos eruditos Licen-

centiatos & infinitos artium Magistros: quid dicam Inclyte Comes de vestra ampla ditione, quæ multos viros eruditione claros produxit? imo quid dicam de urbe V. Celsſ. Lemgovia? Deus bone quam multos Doctores, quam multos Licentiatos, quam multos Magistros illa una & sola civitas nobis dedit?

Si aspero animo Apologiam nostram pro VVestphalis scriptam susceperit, & me senem malè tractaverit Lipsius, æquo animo ferendum esse censeo cum alios me longè præstantiores viros, reprehenderit, nec Illustribus ac Inclytis quibusdam Heroibus pepercerit.

Scripsi equidem hanc Apologiam, ut & alteram, rudi stylo & hanc meam ruditatem agnosco. Respondit quidem Lipsio satis eruditè D. Johannes Domannus Jureconsultus, popularis meus, sed ego certis de causis etiam hanc Apologiam meam pro VVestphalis contra calumnias & convitia Lipsii edere volui.

Bene valeat V. Celsſ. in Christo Jesu Illustris Comes cum Generosissimis & maximæ Spei Nobilissimis V. Celsſ. filiis & Hæredibus D. Bernhardo, D. Simone, D. Otthone & D. Hermanno Comitibus & Dynastis de Lippia, &c. quibus Christus largiatur suam benedictionem. Amen.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Amen, Amen, & ſuum clientem Hamelmannum clementer cum ſuis amplectatur, qui hac dedicatione V. Celſ. pro multis veſtris beneficiis in ipſum collatis, publice gratias agit.

Aldenburgi, in exitu anni D.

CIↃ. IↃ. XCI.

V. Celſ.

ſemper obſervans

Hermannus Hamelmannus
Licentiatus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

APOLOGIA PRO VVESTPHALIS CONTRA CALUMNIAS JUSTI LIPSII, autore Hermanno Hamelmanno, &c.

QUAMVIS Juſtus Lipſius de re literaria optimé mereatur, & ipſius erudita de gravibus ſtudiorum negociis ſcripta exſtent, & multa in profectum politioris literaturæ ediderit, tamen in eo, homo alioquin clarus & admodum doctus turpiter ſe dedit, & enormiter peccavit, quod non ſolùm in genere VVeſtphalos noſtros, ſed etiam nominatim Aldenburgenſes ad extremum publicis ſuis ſcriptis, per orbem terrarum, traduxerit, & dente Theonino roſerit, atq; ſatis acerbé ipſos calamo mordaci atq; acuto perſtrinxerit.

Huic ut reſponderem ſenex, jam dudum ingreſſus annum ætatis 66. & inclytus Magiſtratus juſsit & oppidani noſtri poſtulant, meq; conſcientia mea ad hoc cogit. Debuiſſem meritò ma-

num de tabula retrahere tanquam emeritus miles, sed VVestphalorum nostrorum habenda fuit ratio, Nam

Nescio quî natale solum dulcedine cunctos
Ducit, & immemores non sinit esse sui.

Debui quoq; curare ejus urbis existimationem & famam, in qua jam ferè annum 19. vixi & consenui, in qua etiam, si Domino placeat, vitam placidè in Christo Jesu cum morte commutare statui.

Quod ad VVestphalos attinet, sic scribit in epistola 14. ad Janum Hautenum de VVestphalia Justus Lipsius: Crede mihi amice, Barbaria nulla Barbaria est præ hac VVestphalia. Cætera Germanæ ferè vidi, quid dicam? Deliciæ illic locorum & hominum sunt si cum istis comparentur. Item in epistola 15. ad Joannem Heurnium: Passus enim ea in hoc VVestphalo itinere sum, quæ nemo Cynicus. Item: Diu expectato, ecce tibi caput cœnæ, patina grandis plena brassicæ confectæ: Ea jurulenta est (virulenta mihi calamus scribebat) adipe porcino ad digitum eminente ac super-

stan-

ſtante. Hanc ambroſiam non comedunt mei VVeſtphali, ſed vorant, &c.

Has ſané calumnias quomodo æquo animo ferent viri in VVeſtphalia cordati & docti?

Scripſi ante plurimos annos orationem de nobili Rodolpho Langio Canonico Monaſterienſi primo per Germaniam poeta, & inſtauratore linguæ latinæ in VVeſtphalia. Edidi etiam narrationem hiſtoricam de vita, ſtudiis, itineribus, ſcriptis & laboribus Hermanni Buſchii, qua demonſtravi quomodo in præcipuis Germaniæ Academiis is nobilis VVeſtphalus linguam latinam excluſis barbaris ſcriptoribus ad ſuam priorem dignitatem revocaverit. Evulgavi quoq; ante annos 13. hiſtoricã Relationem, quomodo VVeſtphalicis hominibus potiſsimum debeatur & aſſcribendũ ſit, quod lingua latina & politiores artes per Germaniam ſint reſtitutæ priori nitori & elegantiori formæ, &c. Unde multis bonis conſtare potuiſſet, quid noſtri VVeſtphali in reſtituenda lingua latina per univerſam Germaniam præſtiterint,

ut me-

ut merito nunquam debuissent vel a quoquam (non dico Justo Lipsio) ita traduci quasi Barbaria nulla esset Barbaria præhac VVestphalia: Ne igitur ego VVestphalos justificare aut defendere videar, ipse VVestphalus, saltem doctorum aliorum virorum, quos putabo non omninò à Lipsio rejiciendos, testimonia de illis subjiciam. Ideo, primò, quid senserint de Rodolpho Langio Nobili VVestphalo & canonico Seniore in summo collegio Monasterienſi VVestphalorum, viri isto seculo clari & eruditi, subjiciam.

Rodolphus Agricola, (cujus opera novit Lipsius in certos tomos ab Alardo Amstelrodamo collecta & edita esse) in secundo tomo in epistolis ad diversos, tandem scribit ad Rodolphum Langium hanc epistolam. Gaudeo humanissime Rodolphe communium q̃ studiorum nomine plurimum lætor, tum verò gratulor tuæ gloriæ, eamq̃ in primis admiror, ita consentiente & prope publica omnium voce tuæ ad me doctrinæ summæq̃ eruditionis laudes per-

perferuntur. Quocunq; me verto, quem cunq; doctum convenio, omnia tui plena sunt, omnia te narrant, neq; ullus qui de literatis est te præterit sermo. Rem facis, me hercule, ut arduam, ita quoq; pulcerrimam, & hac claritate nominis tui dignissimam, qui veterem illam, & planè ingenuam eruditionem excitare in hac præsertim barbarie, asserereq; audes. Equidem, ingenii tui vim, honestam animi institutionem quibus dignè persequar verbis, non invenio. Unum tibi hoc affirmo (neq; velim id à me dici blandius credas) ingentem de te concipio fiduciam, summamq; in spem adducor, fore aliquando, ut priscam insolenti Italiæ & propemodum occupatam benè dicendi laudem extorqueamus, vindicemusq; nos ab ignominia, qua nos barbaros, indoctosq; & elingues, & si quid est incultius, esse jactitant, & literatam Germaniam nostram, ut non latinius vel ipsum sit Latium.

Proinde quæso adnitere, & cura omni, omnibusq;, ut ajunt, nervis contendito, ut, quanto studio hanc tibi laudem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

dem comparasti, tanta etiam constantia eam tueare & confirmes. Aude sapere, ita ut facis, & quamvis magnam indoctorum manum aude contemnere. Nihil te multitudo moverit, ipsa plerumq; sibi obstat turba, & rarum est ut inter se consentiant quibus non convenit cum veritate. Provocandi sunt hostes illi literarum, & in faciem coarguendi, ne sic quidem facile erit, ut in viam redeant & desipere desinant: Ego quidem, quanquam & molliore sum fronte, & propter conscientiam tenuioris ingenii minus audeã, inardesco tamen nonnunquam, & bilem ferventis stomachi quandoq; acerbius effundo. Mallem hæc præsens tecũ agere, & spero, si in patria per hanc hyemem manebo, temporisq; ratio patietur, fore, ut te conveniam. Est enim mihi, si quid aliud, certé hoc desideratissimum, ut te videam, aliquot dies tecum exigam, utinam totam ætatem liceret! &c. Hæc Agricola. Audiamus etiam quid Abbas Iohannes Trittenhemius, in suo catalogo scribat de Rodolpho Langio, licet ille forté inter barbaros re-

cen-

censeatur à Lipsio: Rodolphus Langius (ait) Monasterienſis Eccleſiæ in VVeſtphaliâ Canonicus, vir in divinis ſcripturis ſtudioſus, & in ſecularibus literis eruditiſsimus, philoſophus, orator, poeta celeberrimus, ingenio ſubtilis, & diſertus eloquio. Tandem ait: Vivit adhuc admodum ſenex in civitate Monaſterienſi multa componens ſub Maximiliano Romanorum Rege anno quo iſta ſcripſimus 1494.

Venimus ad Alexandrum Hegium, qui ſcribit in excuſo Epigrammate de hoc Langio:

Nil eſt, quod fieri nequeat: Jam ferre poëtas
Barbariæ in medio VVeſtphalis ora poteſt:
Langius hanc decorat majorũ ſanguine clarus,
Monaſteriaci laus q; decusq; ſoli,
Primus, Melpomenem qui jura in VVeſtphala duxit
Cum caneret laudes maxime Paule tuas.

Hermannus Buſchius, anno D. 1494. edidit Euchariſticum carmen Romæ ad noſtrum hunc Rodolphum Langium, in cujus titulo vocat Langium Theologum, Philoſophum, oratorẽ, & poëtam undiquaq; ornatiſsimum. Et mox in carmine ſic pergit: *Si cui*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Si cui noſtra pias debet lyra carmine grates
Si teneor ſtudiis cui dare dona meis
Tu facis ignavos abeat ne ſegnis in annos
Vita. *Et mox:*
Te duce Muſa favet, datur & mihi copia multa
Codicis &c.

Idem ſcripſit libros Epigrammatum Romæ Anno D. 1498. quibus præmiſit longam elegiam in præconium (ut verba ejus ſonant) Rodolphi Langii, Canonici Monaſterienſis doctiſsimi, & deinde canit de Langio:

Ingenio præſtans degit cytharaq́ Rodolphus
Contiguas iſtis obtinet ille domos,
Hic poſſet Lybicos cantu mollire leones
Delphinesq́ ſuâ detinuiſſe lyrâ.
Et ſtare inſtabiles modulatu cogeret amnes,
Et ſylvas, montes aërioſq́ ſequi.

Quid idem Hermannus Buſchius ſcribat ibidem in longa elegia ad Rodolphum Langium, prolixius eſt, quàm ut hîc omnes verſus repetantur: nos tamen pauca excerpemus.

Hic tua vena citò properet doctiſsime langi,
Cujus facundo ſtillat ab ore favus.

Dum

Dum canis, è glauco se Mincius exerit amne
Udus, & antiquum Tityron esse putat;
Smyrna Melesigenem ruptis dulcedine vinclis
Jurat ab inferna sede tulisse pedem;
Orphea, saxa novum, nemora admirantur & undæ
Nec canibus metuit proximus esse lupus;
Non timidæ fugiunt aquilâ veniente volucres;
Nec lupus infirmam sauciat acer ovem.

Idem Buschius scribens ad Rodolphum Langium de obitu Johannis Murmellii, sic inter alia refert: Te tamen Langi, in primis Murmellius velut oraculum quoddam Delphicum observabat, te, quoties hæsitabat, consulere, te audire, tibi denique tantum tribuere animum induxerat, ut non aliam eorum, quæ abs te accepisset reddendam causam, existimaret, quam Pythagoræ olim auditores reddere consuevissent.

Venio nunc ad Murmellii judicium de Langio. Johannes Murmellius Ruremundensis in dedicatoria epistola librorum quatuor, quibus elegias morales complectitur anno 1507. sic alloquitur Rodolphum Langium: Non solum,

doctiſsime vates, ea vel temeritate vel arrogantia ut Langium poeticæ facultatis multarumq; literarum facile Principem meis incultis verſiculis oblectatum iri, unquam mihi perſuaſerim. Et in fine: Idcirco, ad te, piorum doctiſsime, & doctorum piiſsime mea hæc mitto elegidia, ut pro vetere illà tua in ſtudioſos omnes humanitate, quando vacaverit, ad limam tanquam alter Quintilianus, acerrimo judicio revoces. Idē elegia prima lib. 1. ad Langium ſcribit:

Langi Germanæ gloria terræ.

Igitur elegia prima lib. 2.

Nunc te quæſo, tua, vates clariſsime, lima,
Corrige judicio non ſatis apta tuo.

Idem elegia prima lib. 3.

Æquiparas doctum lyrici modulamine Flaccum.

Et lib. 4. elegi. 1.

Noſtra nec odiſti rivo de paupere fuſa
Carmina, Pierii gloria ſumma chori,
Emeritus ſenio, ſumma cum laude, poeta,
Caſtalidum templo plectra lyramq; refers:

Quā

Quâ novus ingreditur, sed te duce semita constat,
Ad juga percelsi fers Heliconis opem.

Idem Murmelius in libro epigrammatum inter alia scribit ad hunc nostrum Langium:

Quod vero modos & sensa recondita vatum
Dissolvis, longè debeo plura tibi.

Hæc scripsit Monasterii in VVestphalia, verum quod in Hollandia scripserit de hoc nostro Rodolpho Langio, Alcmariæ consideremus. Circa annum D. 1514. dedicavit ipsi commentaria sua in Boethii scripta, & sic inter alia ait: Te omnium, quos novi disertissimum agnosco. Tandem ibi lib. 5. Elegiarum moralium scripsit & Rodolpho Langio dedicavit, hisq; verbis inscripsit:

AD ILLUSTREM VIRUM DOMINUM RODOLPHUM Langium, Canonicum Monasterien-sem, veteris collegii Præpositum de liberalibus studiis elegia Johannis Murmelii Ruremundensis

Ingenuis Sophiæ studiis cultissime Langi
Corporis & mentis sit tibi vera salus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Cum te nobilitent præclaræ ſtemmata gentis,
Virtutum ſuperas nobilitate genus.
Sit ve tibi pietas rerum ve peritia major,
Judicio res eſt non dirimenda meo.
Primus ab Heſperia comitatus Apolline Muſas
Duxiſti in patriam docte poëta tuam;
Orator, quondam ſummi legatus in aula
Pontificis, magna non ſine laude redis.
Carmina componis muſæo tincta lepore,
Nemo tibi latio præſtat in eloquio.
Symbola Pythagoræ, divi præcepta Platonis
Et Senecam dulci cum Cicerone tenes.
Quæq; pii vates, & Chriſto digna locuti,
Conſcripſere ſacris, ſunt tibi nota libris;
Ambroſii calles, & quos Hieronymos acri
Condidit eloquio, Gregoriiq; libros,
Sunt Auguſtini tibi pulcré volumina lecta,
Quæq; dedit Thomas, quæ Cyprianus habet.
Argentum, gemmas, vulgus miratur & aurum
Exornant populi vaſa polite domus.
Fluxa tibi ſordent, & quæ ſectantur inertes,
Ædibus eſt decori Bibliotheca tuis:
Cum tibi ſint ampli reditus, veniantq; quotannis
Plurima, in abſtruſo conditur inde nihil;

Omnis

Omnia quæ redeunt pulcrũ, depromis in usum,
Pauperibusq; liberis fers pietatis opem;
Diligis & doctos, cum sis doctissimus ipse,
Artis idem studium jungit amore viros.
Quod tibi sim notus, dederis quod plurima crebró
Dona mihi, studiis debeo Pieriis.
Tandem in fine Elegiæ illius sic concludit:
Conficerer senio, Langi clarissime vatum,
Et coqueret pectus noxia cura meum.
Ut tua discedens istinc jucunda reliqui
Colloquia, & frugis verba referta bonæ.

Pergimus jam ad Hermannum Buschium Monasterienſem VVestphalum.

Rodolphus Langius anno D. 1496. in Epigrammata Buschii præfatus est his verbis: Rodolphus Langius in Hermanni Buschii equestris ordinis doctissimiq; adolescentis, suavissimi conterranei sui carmina hoc dedit epigramma. Inter alia sic scribit.

Hinc tua dulcifluo manans Elegia lepore,
A Sulmonensi nec procul ipsa chely est.
Macte nova juvenis vena senioq; verendus,
Quanta canes Phœbi tangere doctus ebur.

Alexander Hegius scribit ante annos centum de Buschio. (nestat,

Buschius hanc modulis & stemmate clarus ho
Cum te virgo parens numine fœta canit.

Erasmus Roterodamus in Ciceroniano, de Buschio sic scribit: Dedit & VVestphalia Hermannum *Buschium* in carmine pangendo fœlicem, cui in oratione soluta magna vis ingenii, lectio varia, judicium acre, nervorum satis, sed compositio Quintiliano propior quam Ciceroni.

Johannes Murmelius lib. 3. Elegiarum Moralium cap. vel elegia. 1. sic canit de *Buschio* nostro:

Buschius Aonio satiatur pectore fonte,
Versibus est & patriæ gloria magna suæ.

Euritius Cordus, Medicinæ doctor, lib. 9. suorum Epigrammatum, sic scribit de *Buschio*: (vates,

Maximus es, certum est, quem fert Germania
Quem colit Aonius concelebratq; chorus.

Eobanus Hessus anno D. 1506. ita prædicat suis versibus *Buschium*:

Gloria Germanos inter præclara poetas,
Et merito patriæ fama decusq; tuæ.

Theo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Theodorus Ulſenius D. Medicinæ, qui eſt â Tritenhemio,& Bartholomæo Colonienſi ſummopere commendatus, ſic ante annos 89. de Buſchio cecinit:

Buſchius interpres vatum, vatesq; diſertus,
Buſchius eſt priſcis nobilis ex atavis.
Buſchius antiquis non cedit jure poetis,
Buſchius agnovit carminis omne genus.

Et poſt pauca.

Buſchius eſt Phœnix unica Teuthonibus.

Johannes Æſticampanus poeta celebris ſuo tempore,in ſuis carminibus anno D.1502. editis, de Buſchio canit:

Inter Germanos felix Germane poëtas,
Concinnas nitidis carmina culta modis.

Lipſiæ cum profiteretur Buſchius bonas artes,de illo ſcribit M. Chriſtianus Bojoarius, qui poſtea factus fuit Frederici Saxoniæ Electoris & fundatoris Academiæ V Vittenbergenſis Cancellarius.

Buſchio inexhauſtas juvenes jã pangite laudes,
Et viridi è lauro præmia digna date.
Qui vos excoluit latiâ græcâq; Minervo,
Vexit & huc Muſas ex Helicone ſacras:
Barbara quæ fuerant, hæc fecit regna latina,
Caſtalidas Lipſis,hoc duce potat aquas.

Ergo canendus erit, meritoq; colendus honore,
Quod duce Barbaries, peſtis acerba ruit.

Et alius quidam magiſter Johannes Sturmius, ſimiliter ſcribit de Buſchio:

Barbara quæ quondam fuerant Lipſenſia Tempe,
Nec, niſi barbaricam, docta, ſonare chelyn.
Jamnunc Aönius certant Hermanne Camænis,
Et redolent latiam te duce Calliopen.

Philippus Melanchthon in vita Johannis Bugenhagii, quam recitavit Petrus Vincentius, ita ſcribit: Erat natura (in Bugenhagio) non ſolum capax doctrinæ, ſed etiam avida-, & accendebant aviditatem tempora, quia Daventrienſis ſcholarchæ Hegii, & Rodolphi Agricolæ, & Hermanni Buſchii ſcriptis taxata erant ſolæca priorum temporum, & revocabatur juventus ad diligentiam rectius loquendi.

Exſtirpavit quoq; Buſchius ex ſchola Roſtochienſi Barbariem, dum Oeſtrum poeticum contra Tilemannum Heverlingium ſcriberet & ederet, ſicut ejus verſus indicant:

A multis noſtras tunc incunctanter ad ædes
Itur,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Itur, & ad limen grex ſtudioſus adeſt.
Quicquid Heverlingus legit auditoribus, illud
Vulgari lingua, teutonicaq; docet.
Ergo ad Heverlingum pergat, meliore relicto,
Diſcere, qui ſordes barbariemq; velit.

Alibi etiam Joachimus Camerarius commendat vehementer Hermannum Buſchium.

Nunc tendimus ad Alexandrum Hegium Monaſterienſem, qui frequentiſſimam ſcholam Daventrienſem aperuit.

Ante annos feré 100. dedicavit libros Epigrammatum Hermannus Buſchius Alexandro Hegio, ſuo præceptori, & inter alia ſic ſcripſit: Tuo nomini dedicavi hanc editionem, arbitratus etiamſi ea ſuavitate, & ornatu, ea denicq; ubertate, ut poëmata debent, carmina noſtra non fluerent, tu ea facilimé pro tua in me benevolentia, quæ mihi à teneris annis, cum ludum ingrederer, tuocq; auſpicio prima artis Grammaticæ rudimenta inbiberem, perſpectiſsima fuit, ab omni livoris morſu & invidia vindicares. Idem in quodam Epigrammate ſic ſcribit:

Si quis in Aonio posuit vestigia luco,
Scindit & intonsam si quis ab arte lyram.
Si quis Grajorum didicit facunda virorum
Scripta, vel Ausonia flumina digna toga.
Si quis Romanas acies & prælia novit,
Vel quæ Cumæus Partheiusq; docet;
Tu, qui clara tenes Pellæi nomina Regis,
Dispeream, si non hic mihi solus eris.

Erasmus Roterodamus in Chiliad. Centuria 4. in proverbio. Quid canis in balneo? sic loquitur de Hegio: His itaq; tam plenis tamq; absolutis laudibus viri (Rodolphi Agricolæ) equidem fateor, me pecularius etiam atq; impensius favere, quod mihi admodum adhuc puero contigit, uti præceptore hujus discipulo Alexandro Hegio, qui ludum aliquando celebrem oppidi Daventriensis moderabatur, in quo nos olim admodú pueri utriusq; linguæ prima didicimus elementa: vir, ut paucis dicam, præceptori suo similimus, tam inculpatæ vitæ quam doctrinæ, non trivialis: in quo unum illud vel Momus ipse calumniari fortasse potuisset, quod famæ plus æquo negligens nullam posteritatis habet ra-

tionem:

tionem: Proinde si quid scripsit, ut rem ludicram haud seriam egisse videatur. Quanquam vel sic scripta sunt ejusmodi, ut eruditorum calculis immortalitatem promereantur. Idem in Dialogo, qui Ciceronianus inscribitur, ita de Hegio pergit: VVestphalia nobis dedit Alexandrum Hegium, virum eruditum, sanctum & facundum, sed qui gloriæ contemtu nihil magni est molitus.

Ioannes Murmelius sic de hoc Hegio in quodã epigrammate quod operibus Hermanni Torrentini præfixit, cecinit:

Dux etiam nobis doctissimus Hegius ille,
Præceptorq; fuit.

Idem lib. 2. didascalicorum cap. 9. Alexander Hegius homo græcæ & latinæ linguæ cum primis eruditus, & præceptor meus, & cap. 21. Alexander Hegius, vir non minus græcæ linguæ quàm latinæ doctus.

Venio ad Conradum Gocklenium Paderbornensem, de quo scribit Erasmus Roterodamus in proverbio, Te ipsum laudas: Conradus Gocklenius latinæ linguæ publicus professor, in Academia Lovaniensi, juvenis utriusq; linguæ ad

ad unguem doctus, & in utroq; scribendi genere mirificus artifex, sive prosam orationem malis, sive carmen, olim inter primos eruditionis proceres præcipuas habiturus. Idem in Ciceroniano suo dialogo: Goclenius apud Brabantos jampridem ornat non modo collegium Busleidanum, quod quidem trilingue vocant; sed totam etiam Academiam licet alioqui florentissimam. Opinor illud ingenium po e, quicquid serio voluerit, verùm mavult, esse obesulus quam polygraphus.

Quid etiam scribat idem Erasmus Roterodamus de omnibus VVestphalis in genere, deinde id specie de hoc Gocklenio, subjiciam ex lib. epist. 17. In epistola, quæ exstat ad Thomani Morum: VVestphalus populus, ut vulgo rudior habetur, ita multos nobis dedit summis ingeniis minimeq; vulgari doctrina præditos. Non aliud genus mortalium patien

tius

tius laborum est, fide, morumq; sinceritate, simplici prudentia, & prudenti simplicitate potissimum commendatur.

Quid ad hæc verba respondebit Justus Lipsius? Sed pergit Erasmus Roterodamus: Scis nuper Lovanii trilingue collegium, in eo publicé Conradus Gocklenius gente V Vestphalus latinas literas maxima cum laude totius Academiæ fructu profitetur, ea morum integritate, comitateq;, ut literas, quas docet etiã apud illos, reddat gratiores, qui prius aversabantur. Ingenium argutum, quod feliciter sui specimen præbuit etiam in his disciplinis, quas solemniter tradunt in Scholis publicis: Sãles habet, sed prorsus Atticos, ac lepidis fabellis vel tecum certare queat. In carmine peculiarem quandam habet gratiam, nunquam non dulcius, nunquam non dulcis & amænius. Nec est ullum unquam argumentum tam inamabilé, quod illo tractante non mitescat. In pro-

prosa oratione sic est sui similis, imò sic est sui dissimilis, ut illius soluta legens, putes prorsum alienũ à carmine esse. Et post pauca: Quod si nostri Principes, prophani pariter & Ecclesiastici didicissent, egregiis ingeniis habere suum honorem, quemadmodum apud Italos habetur, Gocklenius noster totus esset aureus. Alardus Amstelrodamus in epistola ad Sibrandum Pompejum Occonem, vocat hunc Gocklenium utriusq; linguæ facile Principem.

Erasmus Roterodamus lib. 23. epistolarum epist. ad Iohannem Vlattenum, scribit de Iacobo VVimphelingio, quod à teneris annis educatus sit in honestissimis literis, primum Sletstadii sub Ludovico Dringenbergio Westphalo.

Præterimus jam Hermannum Tulichium Paderbornensem, qui Lipsiæ professorem egit, deinde rectorem scholæ in inclyta Luneburga. In Misnia, Iohannes Rivius Attendoriensis VVestphalus, linguam latinam propagavit. Antonius Liber Susatensis celebratus à Rodolpho Agricola, reparavit linguam latinam in Hollandia & vicinis locis.

Her-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Hermannus Bonnus Quackenburgensis literarum studia resuscitavit Gripsvvaldiæ, in Pomeronia, deinde Lubecæ, sicut etiam fecit Rostochii, Arnoldus Burenius Paderbornensis.

Ottoni Beckmanno VVarpurgensi, primo VVittenbergæ professori, oratoriæ facultatis, inscribit Philippus Melanchthon anno D. 1518. orationem suam de corrigendis studiis, & appellat ipsum virum doctissimum, imò hæc verba subjungit: Debemus tibi, quicunq; literas profitemur, atq; adeò ego multis nominibus.

Hermannus Buschius cum suis, sub Hegio, condiscipulis, Johanne Cæsario, Ioanne Fischemio, Arnoldo VVesalienſi, Coloniæ barbariem ex scholis excluſit, & puritatem latinæ dictionis ibidem reparavit.

Ex schola, quam ante annos octoginta moderatus est Monasterii Timannus Camenerus, quando haberet conrectorem Johannem Murmelium, qui institutione Rodolphi Langii tantũ profecit ut in clarum virum evaderet, tanquã ex equo Trojano prodierunt innumerabiles viri quoq; doctissimi, qui hinc, inde,

VVestphaliam, Saxoniam inferiorem & per inferiorem Germaniam Scholas aperirent & Barbariem inde exstirparent. Interim dicendum prius, quid viri docti de hoc Timanno scripserint. Timannus, Camenerus Guerdensis VVestphalus, Alexandri Hegii discipulus fuit, qui celebrem scholam in media VVestphalia aperuit. De hoc scribit Johannes Murmelius Ruremundensis, lib. 2. Elegiarum Moralium.

Qui claris animi possunt divina tueri
Luminibus, curant illa caduca nihil.
Quos miser merito numeret te Musa Timanne,
Gloria Teutonici docte Timanne soli,
Qui solida errantem moderaris lege juventam,
Præcipiens rectum vivere, rite loqui.
Sedulus ingenuos pueros hortaris ad artes,
Et sophiam summo cogis amore sequi.
Censetur latè doctusq; Timanus habetur,
In celebri celebrem, qui regit, urbe scholam.

Josephus Horlenius Segensis in lib. Epigrammatum inter alia canit de hoc Timanno.

VVestphalia in lætas tua primum Epirhedia (fines,
Vexerunt artes, docte Timane, bonas.

Nullus

Nullus enim Muſis fuerat locus omine fauſtus,
Per te præſentes aſſ habuere manus.
Barbarica Geniaq; loqui farragine præter,
Tyrenes aliud nil didicere prius.
Sed tua dente minax pepulit benè fuſcina tetram,
Barbariem, & Muſas contulit ingenuas.
Doctus es egregiè nodoſos ſolvere elenchos,
Et quodcunq; potes ritè ſophiſma dari.
Tu phyſicen calles, moralia tuáq; docendo,
Nicomachi gnato non minor eſſe potes.
Noctibus aſſiduis divina volumina luſtras,
Perlegis & quicquid lectio ſacra tenet.

Magiſter Petrus Gymnicus Aquenſis in præfatione Dialectices hujus Timani Cameneri, videmus, ait, te vel prope ſolum, vel primum ex omnibus qui Gymnaſia minora gubernant, quàm palam & liberé bonas literas in hac noſtra inferiore Germania é tenebris revocas, in publicum & in lucem gymnaſii tui, & reducis ante oculos tuorum bonos auctores.

De Johanne Alexandro Meppenſi Schvvollis gubernante ſtudia literarum

post de mortuum Hermannum Torrentinum, scribit Iohannes Murmelius:

Te ductore scholæ pars isthic maxima floret,
Doctrinam sequitur magna caterva tuam.
Eloquii salve culter facunde latini,
Quo duce barbarios tollitur è medio.

Possem viros multos celebres, qui magna cum dexteritate rem literariam in inferiore Germania & VVestphalia propagarunt, recitare, qui in schola Alexandri Hegii fuerunt instituti: possem infinitos nominare, qui ex schola Timanni Cameneri prodierunt, & per totam VVestphaliam artes humanitatis restituerunt: prætereo multos: fuerunt interim nostro tempore in VVestphalia celebres viri Hermannus Stuvius Vechatensis, Homerus Buteranus, Iohannes Ælius, Matthias Bredebachius, Ioannes Monhemius, Henricus Veuchterus Olphenius, Henricus Sibæus Olphenius, Christianus Schleibingius, Johannes Glandorpius, Georgius Tappius, Iohannes Pollius, Rudolphus Mylius, Michael Volmetius, Iohannes Bate-

Batelius, Henricus VVelpius, Bernhardus Lingius, Gerhardus Cotius, Bernhardus Copius, Fredericus Berhausius, Franciscus Fabritius Macroduranus, & plures.

Sed de his hactenus. Verum subjungam Apologiam pro VVestphalis scriptam à D. Davide Chytræo, quam inseruit suæ primæ parti Chronici Saxoniæ & vicini urbis Arctoi, quæ facile contra calumnias Justi Lipsii tuebitur, & ipsam VVestphaliam, & VVestphalos homines licet ejus aliquam partem recenseat Domannus contra Lipsium. Lipsius inter Germaniæ primos reputat Davidem Chytræum, qui sic tamen scribit de VVestphalis: Multos etiam virtute & doctrina excellentes Ecclesiæ & Rerumpub. peperit gubernatores natio VVestphalica, qui demonstrant ingenia VVestphalorum ad literas, ad disciplinam, ad virtutem, ad doctrinas, ad alias honestas artes idoneas esse. Nota sunt nomina Alexandri Hegii, Arnoldi de VVesalia, Rodolphi Langii, Hermanni Buschii,

Gocklenii, Rivii, Glandorpii, Burenii & Hermanni Bonni, qui Ecclesiam inclytæ urbis Lubecæ magna cum laude pietatis, veræ doctrinæ, integritatis morum, sapientiæ, & eloquentiæ, multos annos rexit.

Præcipua verò VVestphaliæ laus in elegantiarum literarum & linguarum studiis primum in Germania excitandis & propagandis, & latina oratione soluta & ligata, purius & nitidius elaborandâ, merito à nobis tribuitur. Inter quos primi duces & antesignani fuerunt, amici Rodolphi Agricolæ, Rodolphus Langius, nobili genere & ingenio Poëta, canonicus Monasterienſis, & munificus literatorum Mecœnas, diu ante Conradum Celten celebris, cui Ariochum Platonis à se conversum Rodolphus Agricola dedicavit: Et Alexander Hegius, qui Daventrienſem scholam, omnium ea ætate in his gentibus celeberrimam, per triginta annos magna cum laude rexit: & hujus discipuli Erasmus Roterodamus, Johannes Murmelius, Hermannus Buschius, Timannus Came-

Camenerus, qui florentiſsimam illam Monaſterienſem ſcholam, Rodolphi Langii conſilio & authoritate potiſsimum conſtitutam, usq; ad Anababtiſticos tumultus, feliciſsimè gubernavit, & plurimi alii.

In ſuperiore etiam Germania, Ludoicus Dringebergius VVeſtphalus, ſeleſtadii inſignes virtute & doctrina viros formavit, Iacobum VVimphelinſium, Iohannem Capnionem, Conradum Celten, Beatum Rhenanum, Eraſmi amicum, Poetam Sapidum, Stabium, Dalburgium, & alios, qui ſua virtute & doctrina, de Eccleſia, ſcholis & communi hominum vita bene meriti ſunt.

Eſtq; hoc illuſtre ingenii, virtutis & induſtriæ argumentum, quod in vicinis urbibus & aliis locis, VVeſtphali, etiamſi peregrini ſunt, tamen ad conſilia & gubernationem Rerum publicarum, Eccleſiæ & ſcholarum, præ indigenis fere adhibentur.

Domi vero, & privata & publica diſciplina ad pietatẽ, ad virtutem, & omnia juſtitiæ officia, & præcipué ad laborem

assuefiunt. Ut autem homines nihil agendo male agere discunt: Ita rursus honestis laboribus, multæ malæ cupiditates & vitia reprimuntur. Itaq́, cum VVestphalia sit patiens operum, parvoq́ assueta juventus, & corpora laboribus durentur: luxum & voluptates aspernantur, & de plurimis bene mereri, & postea molestias ac onera gubernationis, ad quam etiam in his propinquis urbib. plurimi adhibentur, facilius perferre possunt. Imo ad gubernationẽ eò studiosius provehuntur à prudentibus, quia bene parere honestis imperiis, officiosi, ac diligentes & fidi in mandatis sibi functionibus esse à pueris assueverunt, οὐ γὰρ ἐσιν ὅῦ ἄρξαιμὴ ἀρχθέντα.

Soli etiam VVestphalici ubertas & bonitas multis in locis eximia est. Etsi enim in eo tractu quem mercatores sæpissime transeunt, regio vastior & incultior est: tamen ad Visurgim, & circa Susatum, Hervordiam, Padebornã, VVarburgum, Hoxariam & passim alibi, fertilibus agris, ac ubiq́ fere latissimis pascuis, glandiferis sylvis, iisq́ non incultis abundat. Versus Rhenũ & montes Has-

siæ,

ſiæ, etiam ferri, cupri, plumbi, & aliorum metallorum, ad Corbachium etiam auri venas non incelebres habet. Et terræ bonitatem, omniumq; rerum advictũ pertinentiũ copiam, frequentia hominum eam incolentium, & oppida plurima, ac urbes amplæ & populoſæ, Monaſteriũ, Oſnabrugga, Suſatũ, Minda, Tremonia, Hervordia, Paderborna, Lippia, Lemgovia, VVeſalia, & cæteræ, recta deſcriptione & ſplendore ædificiorũ, & civiũ multitudine ac humanitate, paucis in Germania cedentes, oſtendunt. Ne Paleſtina quidẽ, quam Deus terram melle & lacte fluentẽ nominat, omnibus in locis pari fertilitate fuit. Multo feracior vini, olei, balſami, frugũ, & aliorum terra naſcentium fuit Galilea & Peræa, quam Judæa: Præſertim ea parte, qua montes Arabicos ſpectat, in qua panibus hordeaceis veſci vulgus & aquã bibere ſolebant. Quare nec VVeſtphaliæ vicio verti poteſt, quod, cum regio ampliſsima ſit & latiſsime pateat, alicubi amænior ac fœcundior, alicubi incultior & horridior eſt: Et mox Florebat, Conradi epiſcopi tempore, Monaſterii, ſchola elegantioris doctri-

doctrinæ & bonarum literarum, ac latinæ in primis linguæ purius & nitidius, ad imitationem veterum, soluta & ligata orationis forma elaborandæ, Rodolphi Langii viri nobilis & doctissimi & in collegio Ecclesiæ senioris ac præpositi & Mecœnatis literarũ munifici, consilio & authoritate instituta. Cum enim Rodolphus, primis literis Daventriæ præclarè excultus, à patruo Hermanno, Ecclesiæ Cathedralis Decano, in Italiam, ubi tunc latinæ & Græcæ linguæ studia reflorescebant, missus esset: studiosé Laurentium Vallam, cujus de elegantia sermonis latini commentarii extant: Mapheum Vegium, qui Æneida Vergilii addito libro complevit, Franciscum Philephum, & Theodorum Gazam audivit, & in soluta & ligata oratione eleganter formanda se exercuit, ac studiorum socios, Mauricium Comitem Speigelbergicum, Philippi filium & Rodolphum Agricolam Frisium, habuit. Qui in patriam reversi, omnium primi in Germania puriorem latini sermonis formam usurpare, & rectam di-

scendi

scendi & latine scribendi rationem ostendere, & cohortationibus ac exemplo suo excitare, cum Alexandro Hegio, Daventriensis scholæ studiorum Rectore fidelissimo & felicissimo, cœperunt.

Ac Hegii schola, ante Monasterien-sem, velut seminarium fuit politiorum literarum & linguarum, quas illius alumni, Ioannes Murmelius, Erasmus Roterodamus, Hermannus Torreminus, Buschius, Ioannes Cæsarius Juliacensis, Conradus Gocklenius Paderbornensis, Iacobus Momanus Spirensis, Iohannes Peringius, Gerhardus Listrius, Matthæus Frissemius, & alii, longe lateq; in tota Germania & Belgico propagarunt. Primus autem Germaniæ poeta, ipsius Rodolphi Agricolæ judicio, avorum ætate, aliquot ante Cunradum Celten annis celebris, hic Rodolphus Langius fuit, editis, de excidio Hierosolymæ postremo, de obsidione Novesii, de Paulo Apostolo, de Maria virgine, poematis clarus: de quo condiscipulo & æquali suo Hegius cecinit:

Jam ferre poetas
Barbarie in media VVestphalis ora potest.
Langius hanc decorat majorum sanguine clarus,
Monasteriaci lausq; decusq; soli. (*duxit,*
Primus Melpomenen, qui rura in VVestphalis
Cum caneret laudes, maxime Paule tuas (*stat,*
Buschius hanc modulis & stemmate clarus hone-
Cum te virgo parens, numine fœta canit.
Vatum terra altrix tantorũ VVestphala gaude,
Lumine te dextro, docta Thalia videt.

Duxerat secum in Italiam Langius adolescentem Hermannum Buschium cognatum suum, cum ab Episcopo Henrico Svvartzburgensi & collegio Monasterienſi ad P. P. Sixtum IIII. legatus Romam, certi negotii causa mitteretur, ubi præcipuis viris in itinere Buschium commendavit, & sumtus studiorum in Italia cómoranti liberaliter tribuit. Ipse etiã rebus omnibus ex Episcopi & collegij sui sententia apud P. P. confectis cũ quidẽ honorificis Sixti P. P. & Iaurentii Medicei literis, Episcopo & collegio cómendaretur, majore in precio, & admiratione apud collegas fuit, & causã bonarum literarũ & emendationis studiorũ doctrinæ barbaræ, passim in omnib. collegiis & scholis regnantiũ, majore cum

fructu

fructu egit. tametsi aliquot adhuc annos reluctantib. veteris barbariei patronis, ac nominatim Academia Colonienſi, quo datis ad Conradum Ritbergenſem, Epiſcopum, qui Henrico Svvartzburgenſi ſucceſſerat, & ſummum collegium, literis, uſitatam tot ſeculis inſtituendæ adoleſcentiæ & docendi rationem & libellos, in ſcholis retineri, & mutationes novas, ſtudiis & diſciplinæ periculoſas, caveri flagitabant. Etſi autē erudite & graviter conſilii ſui cauſas Rodolphus explicabat: tamen ad Italorum doctorum judicia ipſi provocare neceſſe fuit. Qui cum emendationem doctrinæ in ſcholis uſitate neceſſariam eſſe, & Langium recte, Colonienſes & Lovanienſes perperam judicare, in reſponſis ad Epiſcopum ſuis, pronunciaſſent: Epiſcopus, qui Italorum, apud quos olim vixerat, cenſuram magnificabat, facultatem aperiendæ novæ bonarum literarum ſcholæ collegio dedit: ad cujus gubernationem, cum Alexandrum Hegium, in Diœceſi Monaſterienſi natum, vocaret: Ille ætatis excuſatione uſus

alios

alios idoneos ſcholæ ſuæ alumnos, & in his Iohannem Cæſarium, Hermannum Torrentinum, Timannum Camenerum, & aliquot præterea alios, indicabat.

Ex quibus Timannum, ob perſonæ & morum gravitatem, cæteris prætulit, eiq; ſex collegas, & in his Iohannem Murmelium Ruremondenſem, & Iohannem Hagemannum, adjunxit. Quibus docendi ordinem, & libros in ſchola interpretandos, & reliqua ſcholæ exercitia, ipſe Langius præſcribebat, & ſuâ Bibliothecam, plurimis optimisq; libris inſtructam, omnium in ſchola docentium uſibus communem faciebat. Sic igitur paulo ante annum 1500. conſtituta Monaſterii ſchola, usq; ad Anabaptiſticos furores, florens ac celebris manſit, & in totam reliquam VVeſtphaliam, & Germaniam, optima ſtudia propagavit. Hinc enim Colonias elegantioris doctrinæ deduxerunt: Petrus Nehemius, Tremoniam: Joſephus Horlenius, Hervordiam: ubi inter alios Petrum Moſellanum auditorem habuit: Ludolphus Heringius, Hammonem; Alexander Nep-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Neppelenſis, Oſnaburgam: Ludolphus Bavincus Suſatum: Tilemannus Mullerus, Attenodorum; à quo, Johannes Rivius Attendorienſis, vir doctiſsimus, & multis editis ſcriptis clarus, Georgii Fabricii, Adami Siberi, Jobi Magdeburgii, & poſtea Auguſti Electoris Saxoniæ præceptor, primum inſtitutus eſt. Negari enim non poteſt, hominibus VVeſtphalis, & eorum diſcipulis, primam & præcipuam, in elegantiorum literarum & linguarum ſtudiis, primum in Germania excitandis & propagandis, laudem deberi. Nam & ante hos, qui jam nominati ſunt, in ſuperiori Germania, Ludoicus Dringebergius VVeſtphalus, ſtudiorum ſcholæ Seleſtadienſis rector, Jacobum VVimphelnigum, Johannem Reuchlinum, Georgium Simlerum, Stabium, & alios inſignes virtute & doctrina viros informavit. Ex quibus Johannes Reuchlinus Phorcenſis, poſtea comœdias latinas, Hennonem & Sergium, à ſe ſcriptas, exemplo tunc in Germania inaudito edidit: illam quoq; Heidelbergæ ſpectandam publicé exhibuit,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

buit, quas Gerogius Simlerus & Jacobus Spiegelius, VVimphelingi ex sorore nepos, scholis deinde illustrarunt.

VVimphelingus vero, integerrimæ vitæ Theologus, & alioquin nullius honestæ disciplinæ rudis, hoc ipso anno 1500. Adolescentiam edidit, quo libello, ad literas, & omnes virtutes studiose colendas, & fugienda vitia, ex omni genere scriptorum & poetarum collectis insignibus sententiis & exemplis, adolescentes cohortatus est. Eodem anno orationem de mirando fœdere duarum in Christo naturarum, die annunciationis angelicæ habitam, & de germania libellum ad Senatum Argentinensem emisiit, nec gravatus est amore pietatis agere pædagogum aliquot magnæ spei adolescentibus, inter quos VVolffgangus comes à Levvenstein Ludoici filius, cui adolescentiam dedicavit: Et Iacobus Sturmius, postea inter nobiles doctrina, consilio, prudentia, in toto imperio clarissimus: cui de integritate animi & corporis tuenda libellum inscripsit: & ex sorore VVimphelingi Magdalena nepotes, Iacobus Spiegelius, qui Lexicon

juris

juris poſtea edidit, & Ioahnnes Majus, Divorum Caroli & Ferdinandi conſiliarii, præcipui fuerunt. Eraſmus etiá Roterodamus, lib. de conſcribendis epiſt. & primo Adagiorum opere Pariſus innoteſcere, & triennio poſt, Enchiridion militis Chriſtiani, velut artim ac ſummam veræ pietatis & religionis Chriſtianæ: & Panegyricum in laudem Philippi archiducis Auſtriæ & Principis Caſtellæ ex Hiſpania & Gallia reducis luculentum edens, magis etiam inclareſcere cœpit. Efflореſcebant eodẽ tempore, Conradi Peutingeri, Bilibaldi Pirchaimeri, Ulrici Zaſii, Thomæ Wolffii Jureconſs. in Germania humanioribus literis exculторum, & poſt Rodolphi Langii VVeſtphali & Agricolæ Friſii edita poemata, Conradi Celtis, Hermanni Buſchii, Ringmanni Phileſii Poetarum ingenia, quæ deinceps, anteſignanis & ducibus Eraſmo Roterodamo, & poſtea Philippo Melanchone tum adoleſcente, Barbariem ex Germania reliqna profligerunt. Cum Langius jam emeritus, & decrepitus ſenex, ſuperato ætatis anno 80. tandẽ inter prima certaminum Lutheri

ac emen-

ac emendatæ religionis initia, Monaſterii vitam in terris ſuam clauſiſſet.

Hæc de initiis & authoribus primæ emendationis ſtudiorum in Germania, hoc loco, mentioni Rodolphi Langii & Alexandri Hegii Monaſterienſium, qui primi in Germania poëmatis elegantibus editis clari ſua ætate fuerunt, & meliorem diſcendi ordinem, & puriorem latinæ orationis formam monſtrarunt, intexenda eſſe duxi.

Subjicio etiam epiſtolam ejusdem Davidis Chytræi, quam dedit ad clariſſimum poetam D. M. Henricum Meibomium profeſſorem hiſtoriarum & Poeſeos in inclyta Academia Julia, quæ eſt Helmoſtadii, &c. Quæ quoq; publici juris eſt facta.

Clariſsime vir, vero Deo & Muſis cariſsime. Ex amicorũ literis magna cum voluptate intellexi, te ab invictiſsimo Imperatore Rudolpho, Cæſare Auguſto lauro Poetica ornatum eſſe, ac ut integrum beneficiũ & munus absq; omni impendio tuo haberes Illuſtriſsimi Principis tui Henrici Julii munificentia,

flagi-

flagitatum à Decuria ſcribarum aulæ Cæſareæ præmiú, eſſe perſolutum. Ergo verò cũ multos jam annos præſtantis, ingenii, doctrinæ, virtutis ac ſcribendi facultatis tuæ lumen, in illuſtri illo Academiæ Juliæ faſtigio fulgens, omnibus bonis & doctis viris, totiq; literariæ Reip. in his gentibus notum & gratum & amabile eſſe ſciam, non tam Tibi, quàm multò ante omnium bonorum & ſapientum calculis titulum hunc longè ſuperaſti, de novi ejusmodi honoris & ornamenti acceſsione: quam honori ipſi & Laureæ poeticæ ſplendori, & Academiæ in primis & patriæ tuæ VVeſtphaliæ, gratulor; quæ omnium primos Germaniæ Poetas & elegantiorum literarum & purioris latinæ orationis inſtauratores avorum memoria dedit, neque hoc tempore ſe effætam oſtendit.

Multis enim ante Conradum Celten, quem principem Germaniæ Poetum laureatum vulgò ferunt, annis homines VVeſtphali, Alexander Hegius & Rodolphus Langius genere ac ingenio nobilis, cum Rodolpho Agricola ex Italia

reverſus, poemata elegantia ediderunt & cohortationibus ac exemplo ſuo ad puriorem latini ſermonis formam & rectius diſcendi & elegantius ſoluta ac ligata oratione ſcribendi ratione alios primi excitarunt.

— — *Jam ferre Poëtas (canit Hegius)*
Barbariæ in media VVeſtphalis ora poteſt.
Langius hæc decorat majorum ſanguine clarus
Monaſteriaci lausq; decusq; ſoli.
Primus, Melpomenen qui rura in VVeſtpha-
la duxit,
Cum caneret laudes, maxime Paule, tuas.

Hic ante obſidionem Noveſianam cujus hiſtoriam, ſicut & excidii Hieroſolymæ poſtremi, carmine deſcripſit, multis ante Celtem coronatum annis in patria floruit, & Alexandrum Hegium, qui Daventriæ ſcholam politiorum literarum & velut ſeminarium ingeniis & diligentia præſtantium adoleſcentium, ac in his Eraſmi Roterodami, fideliter ac feliciter excoluit, ſingulari fide & benevolentia complexus eſt: unà cum Rodolpho Agricola: qui, cum ſexennio anté mortem Daventriæ in ſcholam

Hegi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Hegii veniſſet, ac Hegius eruditorum puerorum ei ſcripta monſtraſſet, Eraſmicum cætetis, prætulit ac videre puerum (ætatis annum 14. tum vix tum ingreſſum) cupivit. Quem ex ſua claſſe prodeuntem capillitio apprehenſum, acriter intuens, hanc vatidicam vocem adjecit: TU ERIS MAGNUS. Fuit autem Eraſmus Celti ætate æqualis, vel ſexennio junior. Quibus σύνχρονος erat Hermannus Buſchius Poeta nobili familia in agro Monaſterienſi natus, Langio ſanguinis propinquitate junctus, non poematis ſolum editis ſed aliis etiã, quibus ad humanitatem informari tenera ætas ſolet ſcriptis, & Eraſmi Roterodami aliorumq; præſtantium virorum amicitiis clarus: de quo Marpurgi poſtea docente, illiusq; ſucceſſore Glandorpio Monaſterienſi Caſparus Rodolphus pronunciavit, nullos Academiam Marpurgenſem eloquentiores viros, duobus VVeſtphalis Buſchio & Glandorpio audiviſſe, ac Glandorpii ingenium ac doctrinam, profectiones, fidem ac dexteritatem docendi in diverſis

Saxoniæ & VVestphaliæ urbibus singularem popularis & collega tuus V. C. L. Reinerus Reineccius vitâ illius publicé edita jam pluribus notam & caram reddidit, addito etiam Epitaphio, quod Henricus Sibæus Olpheniusipsi composuit: cujus postremum præcipué distichon argutum, & repetitione ac memoria dignum videbatur:

Lector amans Christum, cubat hîc Glandorpius, ille
Musarum cultor Pieridumq; chori.
Quem nunquam vivum Germania tota prehendit
Defunctum tumulus continet exiguus.
Claraq; quem parvi fecit Hervordia vivum,
Mortuus, hic illi gloria semper erit.

Superior his ætate Johannes Pollius fuit, qui Osnaburgæ optimarum literarum studia juvenis rexit: unde ab Episcopo pulsus vicini comitis Tecklenburgensis Conradi Ecclesias constituit ac rexit. editis subinde quæ & pietatem, & doctrinam alerent, & Magistratus sui aliorumq; bonorum virtutes celebrarent, poematis eruditis sané & iterum

legi

legi non indignis. Habui & in hac Roſtochienſi Academia collegam & amicum Iohannem Bocerum propé Mindam in VVeſtphalia natum: cujus ingenii feliciſsimi ubertatem crebro admiratus ſum, dum poſt cœnam ſæpe ac Ennii exemplo bené potum, magnam optimorum verſuum copiam fundere, ſine ullo labore & ſine literis viderem, cum mihi matutinis horis magna animi intentione lucubranti, & multa ſubinde delenti ac retexenti vix extundere aliquid in ſoluta oratione liceat, iterum legi non indignum. Veré igitur Hegius, quem primum velut ducem & choragum renaſcentis ſuperiori ſeculo politioris doctrinæ & artis poëticæ fuiſſe ſcimus, de patriâ tua cecinit.

Vatum terra altrix tantorum VVeſtphala-
gaude,
Lumine te dextro docta Thalia videt.

Quos cum tu ingenio, doctrina & ſcribendi facultate plærosq; ſuperes, & omnes:

Extinguas ſtellas exortus ut æthereus ſol:

tamen nunc novum decus Poëtæ à Cæ-

sare ipso Lauri corona ornati, patriæ infers. Nemo enim illorum quos nominavi, à summo Christiani orbis Principe ac Imperatore ipso, quod sciam, coronatus unquam fuit.

Meritò igitur Patriæ tuæ, de novæ hujus laudis accessione & gloria gratulor, & Deum auctorem fundentis carmina venæ uberis ac fœcundæ, ardentibus votis precor, ut te deinceps etiam doceat, gubernet ac servet, ut organum gratiæ & laudis divinæ Tibi & Ecclesiæ Dei, ac discentium studiis salutare, perpetuò maneas. Et venam ingenii divinitus tibi donatam, ad Dei auctoris & Donorum Dei, & hominum bonorum, & de aliis bene merentium, per quos imaginẽ & vices Dei in terris gerentes. Dona nobis sua Deus impertit, celebrationẽ conferas, &c. Hactenus Chytræus.

Huc usq; pro nostris VVestphalis aliorum audivimus celebrium virorum testimonia, ex quibus abunde constat Justi Lipsii calumnias in gentem nostram effusas, esse injustissimas, Dominus Iesus illi det mentem meliorem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

atriæ in-
nomina-
Principe
n, coro-

le novæ
ia gratu-
ntis car-
ardenti-
os etiam
rganum
& Eccle-
ſalutare,
genii di-
ctoris &
norum,
ber quos
erentes.
celebra-
nytræus.
alis alio-
rum te-
conſtat
em no-
Domi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

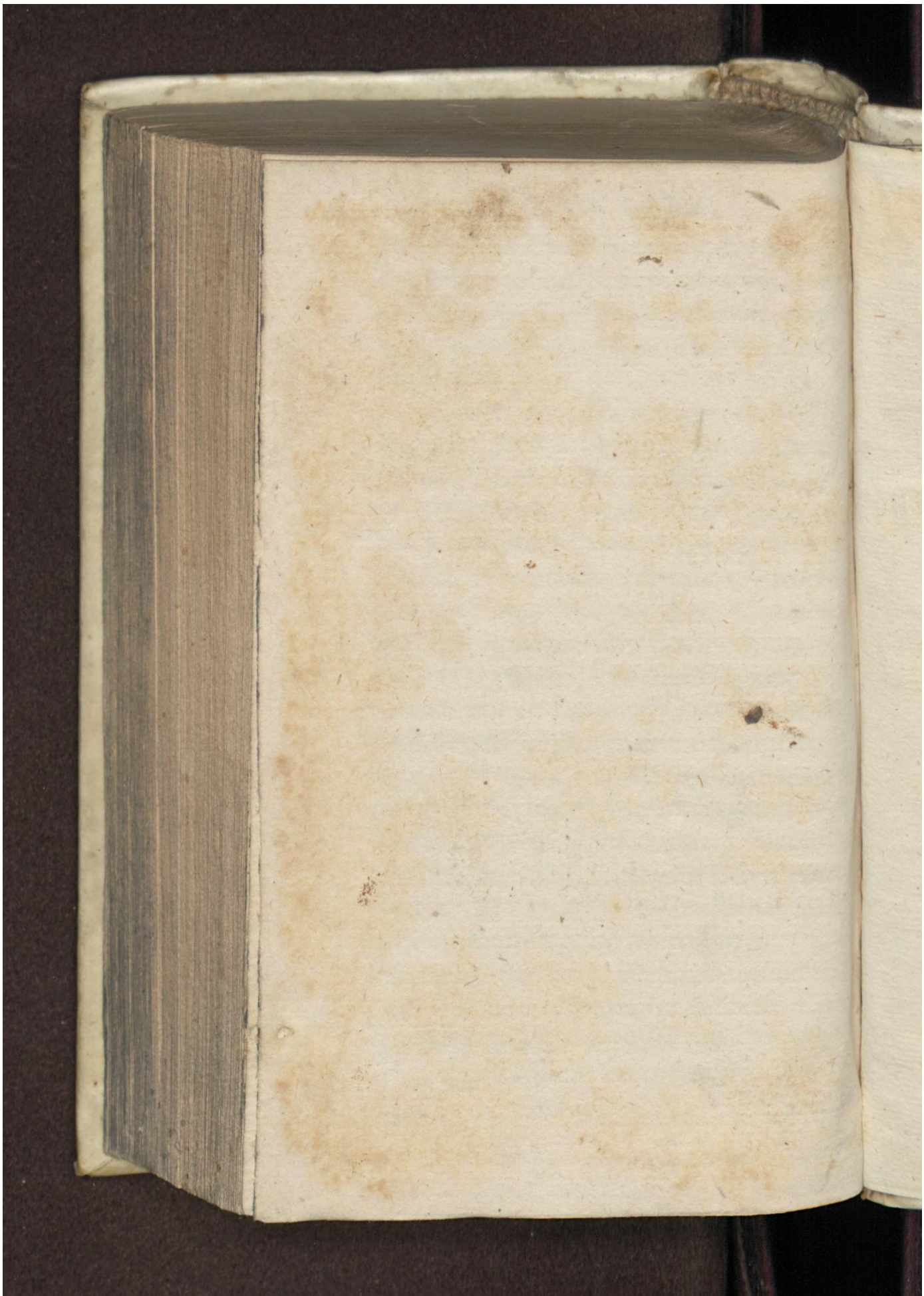

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 104 [44,-10 8°]